

Vývoj pojistného trhu v 1. pololetí 2023: Inflace a růst průměrné výše škodných událostí u části majetkových škod

8.8.2023 - | Česká asociace pojišťoven

Celkové předepsané smluvní pojistné upravené metodikou ČAP z předběžných výsledků získaných od členů asociace dosahuje v 1. pololetí roku 2023 hodnoty 84,7 mld. Kč.

Meziročně se navýšilo o 5,7 %, resp. o 4,6 mld. Kč. Ve srovnání se 7,8 % zaznamenanými ve stejném období minulého roku, resp. 7 % růstem dosaženými na konci roku 2022, se aktuálně stále jedná o zpomalení tempa růstu pojistného trhu jako celku. K tomu přispívá především vývoj v životním pojištění. Nižší je letos i zastoupení pojistného v podnikatelských pojištění. Proti tomu všechna ostatní významná odvětví neživotního pojištění (pojištění vozidel i retailového majetku a odpovědnosti) tempo svého nominálního růstu nadále posilují, což ale ani tak nedokáže kompenzovat významný dopad inflace.

Životní pojištění

Předepsané pojistné v životním pojištění meziročně stoupl o 1,2 % a dosahuje 25,3 mld. Kč, tedy o 292 mil. Kč více než před rokem, kdy ale posílilo výrazněji, konkrétně o 3,1 %. V dominantní skupině běžně placených smluv, které reprezentují přibližně 96 % všech smluv životního pojištění, se dynamika růstu z loňských 4 % snížila o 2,6 p. b. na současných 1,4 %, a příslušné pojistné narostlo o 339 mil. Kč. Objem jednorázově placeného pojistného aktuálně meziročně klesá, konkrétně o výrazných 11,1 %, nicméně jeho vývoj značně kolísá a na celkový výsledek má jen okrajový dopad.

Nadále se snižuje celkový počet smluv životního pojištění. Meziročně jich je o 1,2 % méně, což odpovídá poklesu o necelých 60 tis. Aktivních smluv aktuálně zůstává 4 830 tis.

Obchodní produkce ŽP

Počet nově uzavíraných smluv životního pojištění meziročně vzrostl o 11,8 %, a v 1. pololetí roku 2023 se jich uzavřelo téměř 265 tis. Souhrnně se tak počet nových smluv v životním pojištění meziročně navýšil o 28 tis. Ze všech těchto smluv připadá 98 % na smlouvy s běžně placeným pojistným, kterých bylo nově uzavřeno 259 tis. V souladu s růstem počtu nově uzavíraných smluv roste i objem produkce životního pojištění, meziročně o 2,4 %: z toho u běžně placených smluv dokonce o 17,6 %, zatímco u jednorázově placených smluv nastal další pokles, nyní o 11,7 %. Souhrnně se produkční pojistné navýšilo o cca 167 mil. Kč, a to z loňských 7 na aktuálních 7,2 mld. Kč

Neživotní pojištění

Růst v neživotním pojištění se zpomalil vlivem aktuálně nižšího zastoupení předepsaného pojistného z podnikatelských pojištění, které má vždy na začátku roku větší podíl než ve zbývajících obdobích, a vloni navíc celkově nadstandardně posílilo. Dohromady se předepsalo 59,4 mld. Kč, tedy o 4,3 mld. Kč více než v 1. pololetí roku 2022. **To je sice meziročně o 7,8 % více, ale aktuální hodnoty už nedosahují loňského růstu ve výši 10,1 %.** V hlavních skupinách neživotního pojištění se ale vývoj odlišuje.

Dominantní je i nadále pojištění vozidel, které má aktuálně na neživotním pojištění téměř 53% podíl. V **pojištění odpovědnosti z provozu vozidla** dosáhlo předepsané pojistné hodnoty **15,8 mld. Kč**, tedy o **5,3 %** vyšší než ve stejném období minulého roku. Dynamika růstu se nyní ve srovnání s dřívějšími poklesy jen mírně zvýšila, nyní o 1,8 p. b., z loňských 3,5 % na současných 5,3 %. V **havarijním pojištění vozidel** je trend podobný, když navyšování postupně zrychluje, a to jak ve srovnání se stejným obdobím minulého roku, tak i celoročními výsledky. Předepsané pojistné rostlo o **11,7 %** a přiblížilo se částce **15,6 mld. Kč**. Zmíněný trend je částečně podpořen i stále se navyšujícím portfoliem pojištěných vozidel. V povinném ručení sice růst postupně zpomaloval, ale i tak jejich počet aktuálně meziročně stoupl o 1,4 %. Podle zveřejněných údajů z databáze ČKP jich je k 30. 6. 2023 celkově pojištěno téměř 9,2 mil. Vyšším tempem aktuálně roste počet havarijně pojištěných vozidel, a to meziročně o 6,7 %.

V **podnikatelském pojištění** nenastala letos stejně jako vloni podobná a ve srovnání s předchozími lety mimořádná situace způsobená akvizicí velkého objemu rizik. Ta před rokem vedla k růstu o výrazných 14,6 %. Nicméně z důvodu této vysoké srovnávací základy a při současné absenci dalšího mimořádného navýšení, již nedochází k takovému růstu a pojistné nyní meziročně stoupl jen o 510 mil. Kč, resp. o 3,8 %. To dokresluje i ukazatel počtu uzavřených smluv podnikatelských pojištění, který se navýšil o 1,3 %, což je méně než v 1. pololetí roku 2022, kdy posílil o 2,2 %.

Retailové majetkové a odpovědnostnímu pojištění pokračuje ve vysokém nominálním růstu a tento trend má i nadále stoupající tendenci. Předepsané pojistné se meziročně navýšilo o cca 1 mld. Kč na 8,7 mld. Kč. **Aktuální růst dosahující 13,4 % tak překonal jak navýšení o 10,9 % v 1. pololetí roku 2022, tak i celkový loňský výsledek v hodnotě 11,4 %.**

Důsledky vysoké inflace

Při pokračujícím prudkém navyšování spotřebitelských cen, které do května letošního roku reprezentovala dvouciferná míra inflace dosahující za celý rok 2022 hodnoty 15,1 % a její postupný ale pomalý pokles během roku 2023, stále platí, že nominální růst předepsaného pojistného zatím nepokrývá navyšování cen, a to ani v odvětvích s nejvyšším nárůstem, kam patří retailové pojištění majetku a odpovědnosti. Vysoký nominální, ale fakticky negativní reálný růst předepsaného pojistného tak nemusí být dostatečný na pokrytí stoupajících škod a závazků, a to jak v pojištění vozidel nebo majetku (eskalace cen náhradních dílů, stavebních materiálů atd.), tak i v rámci odškodnění pestré palety zdravotních následků. Ty totiž často přímo reagují na nominální růst mezd, jehož další zásadní eskalace patří k fundamentálním rizikům boje s vysokou inflací.

Rekordní objem škod z požárů za 2. čtvrtletí 2023

Ve statistikách majetkových škod zaujímají nejvyšší podíl (konkrétně 39 % celkového objemu majetkových škod) škody z požárů, které za 2. čtvrtletí roku 2023 dosáhly částky 1,43 mld. Kč. Tento objem ve srovnání se stejným obdobím roku 2022 představuje nárůst o 138 % a dokonce překonává i objem škod z požárů za 3. čtvrtletí roku 2022, kdy se jednalo o 1,39 mld. Kč, přičemž v tomto období loni v létě došlo k požáru v Českém Švýcarsku.

Od 2. pololetí 2021 také výrazně narůstá průměrná výše škody z požáru, kdy za období od počátku 2019 do pololetí 2021 se jednalo v průměru o 367 tis. Kč na jednu pojistnou událost, zatímco např. za zmíněné 3. čtvrtletí roku 2021 se jedná již o 1,1 mil. Kč a za aktuální 2. čtvrtletí roku 2023 dokonce o 1,2 mil. Kč. Souhrnně za poslední dva ročníky dosahuje průměrná výše pojištěné škody z požárů částky 752 tis. Kč a proti předchozímu období se navýšila o 105 %, tj. více než na dvojnásobek:

Výrazně více vodovodních škod vzniká během prázdnin

Statistiky majetkových škod dále např. ukazují výrazně vyšší riziko vzniku vodovodní škody během letních měsíců proti zbytku roku, přičemž v čase je tento trend rozhodně rostoucí a riziko vodovodní škody v letních měsících proti zbytku roku se tak navyšuje. Konkrétně např. ještě v roce 2016 během 3. čtvrtletí vznikalo cca o 17 % více škod proti zbytku roku, zatímco v roce 2022 již pravděpodobnost, že nastane vodovodní škoda během letních měsíců, je proti zbytku roku vyšší o 58 %:

Tento výsledek souvisí se skutečností, že riziko vodovodní škody narůstá během období, kdy obyvatelé bytu nebo domu jej opouštějí na delší dobu, typicky při cestě na dovolenou. Lze proto doporučit v zájmu předcházení této škody alespoň uzavřít při delších cestách mimo bydliště hlavní uzavěr vody nebo řešit únik vody pomocí čidel v rámci tzv. internetu věcí.

Dalším nepříjemným faktem u vodovodních škod je ta skutečnost, že jejich průměrná výše v čase setrvale vlivem škodní inflace roste, když na počátku roku 2016 její průměrná výše dosahovala cca 20 tis. Kč, zatímco v aktuálním 2. čtvrtletí roku 2023 se již jedná v průměru o 38,5 tis. Kč, což za celé sedmileté období představuje nárůst cca o 87 %.

<https://www.cap.cz/tiskove-centrum/tiskove-zpravy/9224598-vyvoj-pojistneho-trhu-v-1-pololeti-2023-i-nflace-a-rust-prumerne-vyse-skodnych-udalosti-u-casti-majetkovych-skod>